

REGERINGEN

Socialdepartementet

Regeringsbeslut

I:1

2009-04-16

S2006/5246/HS

S2006/9394/HS

(delvis)

S2007/5552/HS

(delvis)

Socialstyrelsen

106 30 STOCKHOLM

Uppdrag att stödja utvecklingen av legitimerade psykoterapeuter och handledare inom psykoterapi bland hälso- och sjukvårdspersonal

Regeringens beslut

Socialstyrelsen ges i uppdrag att efter befolkningsstorlek, per den 31 december 2008, fördela medel till landstingen för att stödja utvecklingen av psykoterapeutisk kompetens, t.ex. kompetens inom kognitiv beteendeterapi, för befintlig hälso- och sjukvårdspersonal. Medlen ska användas till att finansiera utbildningsplatser för legitimeringsgrundande psykoterapeututbildningar och påbyggnadsutbildningar för handledarkompetens inom psykoterapi.

Socialstyrelsen ska återrapportera uppdraget i årsredovisningen årligen med start i årsredovisningen för 2009. Socialstyrelsen ska vidare inkomma med en slutrapportering av uppdraget senast den 1 mars 2013. Slutredovisningen ska innehålla en kartläggning av genomförda utbildningar samt en beskrivning av utbildningsinsatsens effekter. Landstingen ska på begäran av Socialstyrelsen lämna underlag som behövs för att myndigheten ska kunna följa upp användningen av bidraget.

För detta ändamål får Socialstyrelsen disponera 15 000 000 kronor under 2009 från utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg, anslag 1:8 Bidrag till psykiatri.

Bakgrund

Rapporter har under de senaste åren visat att tillgången på psykologisk behandling är bristfällig. I Socialstyrelsens rapport Antidepressiva läkemedel vid psykisk ohälsa – Studier av praxis i primärvården (2006) uppges att verksamhetscheferna på landets vårdcentraler angivit att möjligheten att få psykologisk behandling vid psykisk ohälsa är otillfredsställande. Enligt Socialstyrelsens Lägesrapport för hälso- och sjukvård (2007) ökade andelen vårdcentraler som kunde erbjuda kognitiv

beteendeterapi från 35 procent till 60 procent mellan åren 2005 och 2007. Trots denna förbättring uppgav en fjärdedel av verksamhetscheferna att möjligheterna att erbjuda effektiv samtalsbehandling fortfarande var otillfredsställande. Metoden kognitiv beteendeterapi är den vanligaste behandlingsmetoden för samtalsbehandling i primärvården. Socialstyrelsen har i sin rapport Psykosocial kompetens i primärvården (2007) framhållit att kognitiv beteendeterapi är en lämplig behandlingsmetod i primärvården vid såväl lättare kroppsliga åkommor som vid psykisk ohälsa.

Enligt rapporter från Statens beredning för medicinsk utvärdering, *Behandling av depressionssjukdomar – En systematisk litteraturoversikt* (2004) och *Behandling av ångestsyndrom – En systematisk litteraturoversikt* (2005), har kognitiv beteendeterapi dokumenterad effekt på såväl depressionssjukdomar som ångestsyndrom.

Socialstyrelsen har nyligen utkommit med nationella riktlinjer för dessa tillstånd, *Nationella riktlinjer för depressionssjukdom och ångestsyndrom – beslutsstöd för prioriteringar* (preliminärversion, 2009). I rapporten framhåller Socialstyrelsen psykologisk behandling som ett viktigt behandlingsalternativ. Psykologisk behandling och då främst kognitiv beteendeterapi, prioriteras högt vid lindriga och måttliga tillstånd inom ramen för de nationella riktlinjerna. Huvudskälet till detta är dels att kognitiv beteendeterapi har god effekt på symtom och funktionsnivå hos individen både på kort och lång sikt, dels att inga biverkningar finns rapporterade för denna typ av behandling när den ges av behandlare med tillräcklig kompetens. I rapporten påpekar Socialstyrelsen att det råder stor brist på personal med adekvat kompetens inom detta område samt att riktlinjernas rekommendationer när det gäller behandlingsmetoden kommer att kräva att landstingen ser över sina behov av förstärkt kompetens inom området.

Ytterligare en faktor som kan komma att medföra ett ökat behov av psykoterapeutisk kompetens, i detta fall kognitiv beteendeterapi, är den överenskommelse som regeringen har tecknat med Sveriges Kommuner och Landsting om en rehabiliteringsgaranti för evidensbaserade och medicinska rehabiliteringsinsatser i syfte att åstadkomma en återgång i arbete. En av de diagnosgrupper som omfattas av rehabiliteringsgarantin är lindrig eller medelsvår psykisk ohälsa. En viktig behandlingsmetod inom ramen för överenskommelsen är kognitiv beteendeterapi. Rehabiliteringsgarantin började successivt att träda ikraft förra året.

Regeringen har även tidigare beslutat om stöd för att främja en utveckling av hälso- och sjukvårdspersonalens kompetens inom området psykologisk behandling. Under 2008 påbörjades en satsning som innebär att landsting, efter ansökan hos Socialstyrelsen, har möjlighet till stöd för att utveckla sin personals kompetens inom evidensbaserad psykologisk behandling, så som kognitiv beteendeterapi (dnr S2007/5552/HS).

Ifrågavarande beslut kan ses som en förstärkning av den tidigare satsningen som främst har kommit att riktas mot icke legitimationsgrundande fortbildningsinsatser till befintlig hälso- och sjukvårdspersonal.

Skäl för regeringens beslut

Mot bakgrund av detta är regeringens bedömning att det finns behov av förstärkt kompetens inom området psykologisk behandling. Regeringen fattar därför beslut om att stödja huvudmännens arbete med att stärka hälso- och sjukvårdspersonalens kompetens inom området.

Regeringen avser, under förutsättning att riksdagen beviljar medel, att avsätta 15 000 000 kronor per år för detta uppdrag under 2010, 2011 och 2012. Socialstyrelsen ska årligen fördela medlen enligt befolkningsstorlek per den 31 december föregående år.

På regeringens vägnar

Maria Larsson

Åsa Elffors

Kopia till

Finansdepartementet/Ba
Utbildningsdepartementet, Universitets- och högskolenheten
Regeringskansliets förvaltningsavdelning
Socialutskottet

4

Under hand

Anders Kandelin